

Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục thẩm mỹ cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở các trường mầm non công lập Quận 3, Thành phố Hồ Chí Minh

Phạm Thị Bảo Ngọc*

*Học viên cao học Trường ĐH Sài Gòn

Received: 18/4/2024; Accepted: 28/4/2024; Published: 8/5/2024

Abstract: Based on the theoretical research, survey and evaluation of the current state of the management of aesthetic education activities for children aged 5-6 in public preschools in District 3, Ho Chi Minh City, this article proposes management measures for the management of aesthetic education activities in public preschools in District 3, Ho Chi Minh City.

Keywords: Management, aesthetic education, preschools, Ho Chi Minh City

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh mới, giáo dục phát triển thẩm mỹ là câu nói giúp trẻ đi đến thế giới của cái đẹp, của tình yêu và lòng nhân hậu. Trẻ em đến với đạo đức cũng thông qua cái đẹp, thông qua việc nhìn những tấm gương, những hành động đẹp để noi theo.

Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Thông tư số 28/2016/TT-BGDĐT ngày 30 tháng 12 năm 2016 về sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Chương trình GDMN ban hành kèm theo Thông tư số 17/2009/TT-BGDĐT ngày 25 tháng 7 năm 2009 và Văn bản hợp nhất số 01/VBHN-BGDĐT ngày 13 tháng 4 năm 2021 đã đưa ra mục tiêu giáo dục phát triển thẩm mỹ cho trẻ MN “trẻ có khả năng cảm nhận về đẹp trong thiên nhiên, cuộc sống và trong tác phẩm nghệ thuật, có khả năng thể hiện cảm xúc, sáng tạo trong các hoạt động âm nhạc, tạo hình; yêu thích, hào hứng tham gia vào các hoạt động nghệ thuật; có ý thức giữ gìn và bảo vệ cái đẹp”.

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận về QLHĐGDTM cho trẻ mẫu giáo và khảo sát, đánh giá thực trạng QLHĐGDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở các trường MN công lập (MNCL) Quận 3, TP Hồ Chí Minh, đề xuất các biện pháp QLHĐGDTM ở các trường MN công lập Quận 3, TP Hồ Chí Minh, góp phần nâng cao chất lượng GDMN ở các trường MN trên địa bàn quận.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tóm lược một số hạn chế bất cập

Một số hạn chế yếu kém cần có biện pháp quản lý phù hợp để khắc phục kịp thời như: Nhận thức của một số ít CBQL, GV về vai trò tầm quan trọng, mục tiêu của hoạt động giáo dục (HĐGD) cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở các trường MN vẫn còn chưa cao, một số cho rằng trẻ sẽ phát triển tự nhiên về mặt tình cảm kỹ

năng xã hội, thẩm mỹ, tự cảm nhận cái đẹp qua nhiều sự vật hiện tượng, cuộc sống quanh mình mà không chú trọng nhiều vào việc cho trẻ hoạt động GDTM trong trường MN.

Xây dựng, lập kế hoạch vẫn chưa bám sát, hoàn chỉnh, chưa có tính nhất quán giữa các hoạt động với nhau. Các hình thức hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi vẫn nằm trong khuôn khổ lớp học thông qua các hoạt động âm nhạc, tạo hình, làm quen văn học mà GV chưa mạnh dạn phát triển thêm các hình thức mới giúp trẻ hứng thú vào hoạt động, kích thích tò mò khám phá, cảm nhận cái đẹp tự nhiên riêng mỗi bản thân trẻ. Cơ sở vật chất, trang thiết bị, đạo cụ, nguyên vật liệu chuyên môn nói chung và dành riêng cho hoạt động GDTM vẫn còn được cân đối mua sắm dần theo kế hoạch, vẫn còn tồn tại các cơ sở vật chất, trang thiết bị, đạo cụ, nguyên vật liệu chuyên môn bị xuống cấp, cũ hỏng,... làm ảnh hưởng việc tổ chức thực hiện các hoạt động trong nhà trường. Nguồn lực mua sắm vẫn gặp nhiều hạn chế trong việc hoàn thiện cơ sở vật chất, trang thiết bị, đạo cụ, nguyên vật liệu chuyên môn cho trường. Kiểm tra đánh giá kết quả thực hiện hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi thực hiện chưa chặt chẽ, mang tính hình thức, chưa theo sát vào từng mục tiêu, chất lượng của mỗi hoạt động GDTM.

2.2. Các biện pháp QLHĐQLHĐGDTM Quận 3, TP Hồ Chí Minh

2.2.1. Tổ chức bồi dưỡng nâng cao nhận thức của CBQL, GV MN về vai trò hoạt động GDTM cho trẻ 5 – 6 tuổi

- Mục tiêu của biện pháp này là trẻ được giáo dục trong môi trường tốt, CBQL và GV đều có nhận thức đúng đắn về vai trò của hoạt động GDTM trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay. Trẻ được giáo dục, phát triển toàn diện về mặt thể chất, nhận thức, ngôn

ngữ, tình cảm kỹ năng xã hội, thẩm mỹ, thể hiện sự tự tin, văn hóa trong giao tiếp.

- Nội dung biện pháp

CBQL nhà trường là người trực tiếp quản lý và có thẩm quyền quyết định về các hoạt động trong trường MN, vì vậy Hiệu trưởng phải quán triệt chặt chẽ các đường lối, chủ trương của Đảng, nhà nước về mục tiêu giáo dục MN cho toàn thể GV nắm bắt, cập nhật, từ đó chú trọng đến vai trò của hoạt động GDTM cho trẻ như một nội dung chính không thể thiếu trong chương trình giáo dục của nhà trường.

CBQL phải thường xuyên tuyên truyền về vai trò của hoạt động GDTM là rất quan trọng đến khả năng phát triển của trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi, CBQL nhắc nhở GV tích cực đưa ra các nội dung hoạt động GDTM vào các tiết dạy, sinh hoạt hằng ngày để trẻ học tập mọi lúc mọi nơi. Hình thành ở trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi những cảm xúc tích cực, chuẩn mực trong hành vi giao tiếp, phát triển những kỹ năng sống, thói quen sinh hoạt đúng đắn.

2.2.2. Biện pháp 2: Xây dựng kế hoạch QLHĐGDTM chung cho toàn trường và xác định những nội dung cần GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.

- Mục tiêu của biện pháp: là đưa ra một kế hoạch quản lý thật chi tiết và cụ thể về nội dung, phương pháp, hình thức, dự kiến các chuyên đề, hoạt động diễn ra để cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi hoạt động GDTM theo khung thời gian kế hoạch năm học, kế hoạch theo từng tháng, từng tuần/ tháng/ ngày, kết hợp với kế hoạch điều phối về nguồn lực phân bổ hợp lý sẽ giúp cho GV dễ dàng tổ chức thực hiện hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi. Khi có kế hoạch QLHĐ GDTM. CBQL – các GV sẽ đi đúng hướng, không bỏ sót hoạt động, nắm được quá trình hình thành kỹ năng, khả năng sáng tạo, khả năng cảm nhận về đẹp,...

- Nội dung của biện pháp

CBQL tiến hành LKH giáo dục chung toàn trường và kế hoạch hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi nói riêng. LKH năm học nhà trường thì CBQL cần phải xây dựng mục tiêu dựa vào đặc điểm tình hình, điều kiện thực tế, những mặt còn tồn tại,... Để công tác quản lý tốt trong việc tổ chức hoạt động GDTM được chặt chẽ, CBQL căn cứ vào chương trình GDMN, kế hoạch năm học nhà trường để lên kế hoạch chỉ đạo GV cùng xây dựng kế hoạch chi tiết cho các hoạt động GDTM cho trẻ mẫu 5 – 6 tuổi ở trường MN. CBQL hướng dẫn GV xây dựng chương trình căn cứ vào mục tiêu giáo dục và tâm sinh lý, khả năng nhận thức, kỹ năng mà trẻ 5 – 6 tuổi. Dựa trên sự phân bổ số giờ, số tiết học trong mỗi tuần dành cho hoạt động GDTM, GV xây dựng kế hoạch tuần, kế hoạch ngày

và trình cho tổ trưởng chuyên môn xem xét đánh giá trước khi đưa cho Hiệu trưởng ký duyệt.

CBQL giao nhiệm vụ cho từng GV thực hiện nội dung chương trình dựa trên sự phân bổ số giờ, số tiết học hoạt động GDTM của từng lớp học. Khi nhận được phân công nhiệm vụ, GV xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục thẩm mỹ, thiết kế giáo án chi tiết cho từng bài dạy GDTM theo từng tuần, chi tiết cụ thể các hoạt động GDTM vào từng tiết học trong ngày. Ở trường MN, đối với trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi, các hoạt động vui chơi, hoạt động giáo dục được đan xen, hài hòa với nhau. Chính vì vậy, hoạt động GDTM phải được bố trí sắp xếp thời gian hợp lý, nội dung truyền tải đan xen giữa các nội dung khác.

2.2.3. Chỉ đạo đa dạng hình thức hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi theo định hướng lấy trẻ làm trung tâm

- Mục tiêu biện pháp là giúp trẻ hứng thú, kích thích sự tò mò khám phá trong từng hoạt động. Các hình thức hoạt động GDTM được linh hoạt thay đổi thường xuyên để trẻ tiếp thu những kiến thức trong giờ học, giáo dục trẻ biết hành vi ứng xử, khả năng tư duy, nhận thức, thành thạo sử dụng các kỹ năng đã được học.

- Nội dung của biện pháp

Đa dạng hình thức hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi theo định hướng lấy trẻ làm trung tâm hiện đang là xu hướng đổi mới GD MN. Quản lý chỉ đạo hoạt động GDTM theo định hướng lấy trẻ làm trung tâm là CBQL chỉ đạo, hướng dẫn GV sắp xếp môi trường trong và ngoài lớp linh hoạt, sáng tạo hơn, biết khai thác, tận dụng những thứ sẵn có để xây dựng môi trường giáo dục hiệu quả, đáp ứng nhu cầu, hứng thú và đẩy mạnh việc xây dựng, tổ chức hoạt động cho trẻ bằng chơi, bằng trải nghiệm, góp phần nâng cao chất lượng thực hiện chương trình GD MN.

GV phải xác định được các hình thức cần đưa vào hoạt động GDTM sao cho phù hợp giúp trẻ hình thành kỹ năng, nhận thức, biểu đạt tình cảm của mình trước vẻ đẹp thiên nhiên, môi trường xung quanh. Hình thức hoạt động GDTM trước đây trong trường áp dụng những hình thức cũ vẫn còn hiệu quả nhưng sơ sài, chưa đa dạng, vì vậy GV cần bổ sung đa dạng hình thức hoạt động GDTM mới đan xen, lồng ghép vào các hình thức cũ.

Đa dạng hình thức hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi là GV lựa chọn nhiều hình thức tổ chức theo nhóm, tổ chức theo cá nhân, hình thức hoạt động trong lớp hoặc trải nghiệm ngoài sân, tiếp xúc với môi trường thiên nhiên,... thay đổi liên tục các hình thức hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi để tạo ra

nhieu môi trường hoạt động mới, vừa học vừa chơi sẽ làm trẻ cảm thấy thoải mái, tiếp cận nhanh với thế giới xung quanh. GV cũng phải dựa vào kế hoạch đã được lập ra phối hợp với các nội dung cần giáo dục trẻ để từ đó lựa chọn hình thức phù hợp.

GV luôn chú ý đến cách sắp xếp, trang trí môi trường trong và ngoài lớp học phải gọn gàng, khoa học, màu sắc hài hòa giúp trẻ có ấn tượng mạnh về nghệ thuật, cảm xúc với vẻ đẹp, tạo nên sự mới mẻ cần khám phá. GV cho trẻ quan sát lớp, đặt những câu hỏi gợi mở cảm xúc: “Con thấy lớp mình được trang trí như thế nào? Con cảm thấy thế nào trong môi trường lớp như vậy? Nếu là con sẽ làm thế nào cho lớp mình đẹp?”

2.2.4. Chỉ đạo công tác huy động các nguồn lực nhằm hoàn thiện CSVC, trang thiết bị, đạo cụ hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở các trường MNCL Quận 3, TP Hồ Chí Minh

- Mục tiêu biện pháp

Tăng cường bổ sung kịp thời về CSVC, trang thiết bị, đạo cụ để hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi, giúp nâng cao chất lượng giáo dục. Vì vậy các trang thiết bị, đạo cụ dành riêng cho hoạt động GDTM rất quan trọng, góp phần hỗ trợ những giờ học có chất lượng, hiệu quả hơn.

Nguồn nhân lực cũng cần đáp ứng khi trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi có những buổi học ngoài lớp học, trải nghiệm ở những nơi khác nếu nhà trường đủ nhân lực cung cấp sẽ đảm bảo an toàn cho trẻ khi được tham gia nhiều hoạt động, tiếp cận môi trường mới.

- Nội dung của biện pháp

Các lớp ở trường MN phải thoáng mát, sạch sẽ, đầy đủ ánh sáng, đảm bảo vệ sinh, an toàn để có không gian trẻ hoạt động tốt. CBQL đầu tư hệ thống lớp học đủ tiêu chuẩn, trang trí bắt mắt hấp dẫn, tạo môi trường học tập cho trẻ thật sự phải gần gũi, thân thiện, thuận tiện sinh hoạt hằng ngày.

Cung cấp kịp thời các trang thiết bị, đạo cụ dành riêng cho hoạt động GDTM là việc mà CBQL cần thực hiện bổ sung mua sắm thêm CSVC hằng năm, theo học kỳ, theo nhu cầu của GV đề xuất.

CBQL quan tâm đến các phòng chức năng như: phòng steam nghệ thuật, phòng âm nhạc,... chính ở nơi này trẻ được học, được trải nghiệm, được trưng bày các sản phẩm nghệ thuật mình tạo ra, được tự thể hiện bản thân mình,... khi trẻ tiếp xúc thường xuyên với nghệ thuật sẽ lan tỏa cảm hứng nghệ thuật, tham quan học hỏi giữa trẻ này với trẻ khác,...

2.2.5. Tăng cường KTĐG các hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi đáp ứng đổi mới giáo dục

- Mục tiêu biện pháp rất cần thiết, quan trọng. Thường xuyên KTĐG các hoạt động sẽ giúp CBQL

đánh giá tổng thể chất lượng giáo dục của trường, quản lý tốt nội dung hoạt động GDTM để có những biện pháp điều chỉnh kịp thời cho phù hợp với trẻ, phù hợp với đổi mới giáo dục hiện nay.

- Nội dung của biện pháp

Tăng cường KTĐG dựa trên kế hoạch hoạt động GDTM và hoạt động tổ chức thực hiện HĐGD diễn ra trong năm học đạt được bao nhiêu hiệu quả. Các nội dung hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi mà GV đã soạn trong kế hoạch, giáo án có được triển khai thực hiện tốt hay không, đạt đủ thời gian thực hiện và mục tiêu đã đề ra không.

Kiểm tra nội bộ trong trường MN, trước tiên hiệu trưởng phải thành lập hội đồng kiểm tra nội bộ, đưa ra bản kế hoạch kiểm tra nội bộ, kế hoạch kiểm tra các HĐGD trẻ, đưa ra các căn cứ, tiêu chí KTĐG cụ thể để từ đó có cơ sở cho hội đồng cùng nắm cùng nhau thực hiện. Tăng cường các nội dung kiểm tra đối với lớp học, GV về việc vệ sinh môi trường, lập kế hoạch giáo dục lớp, kế hoạch hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.

3. Kết luận

Trên cơ sở lý luận về QLHĐGDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi đáp ứng đổi mới CTGD trong bối cảnh hiện nay cùng với căn cứ và những hạn chế mà các trường MNCL lập Quận 3, TP Hồ Chí Minh đang gặp phải trong QLHĐGDTM cho trẻ mẫu giáo 5 – 6, tác giả đã đề xuất 5 biện pháp giúp QLHĐGDTM tốt hơn ở những năm học sau. 5 biện pháp QLHĐ này trên địa bàn nghiên cứu.

Trong quá trình khảo sát tính cấp thiết và tính khả thi của các biện pháp cho thấy các biện pháp đề xuất có mối quan hệ chặt chẽ và phù hợp với điều kiện thực tế của các trường MN công lập Quận 3 TP Hồ Chí Minh hiện nay.

Các biện pháp đề xuất được đánh giá cao về tính cấp thiết và tính khả thi, vì vậy nếu được thực hiện đồng bộ, linh hoạt tại các trường MN sẽ mang lại hiệu quả cao cho công tác QLHĐGDTM ở những năm học tiếp theo.

Tài liệu tham khảo

1. Đỗ Xuân Hà (1997). *GDTM- Môn nợ lớn đối với thế hệ trẻ*, NXB Giáo dục

2. Đào Thị My (2017). *Phát triển xúc cảm thẩm mỹ trong hoạt động giáo dục nghệ thuật cho trẻ 5 – 6 tuổi ở trường MN thực nghiệm Hoa Hồng*, Tạp chí GD

3. Đặng Thành Hưng (2010). *Đặc điểm quản lý giáo dục và quản lý trường học trong bối cảnh hiện đại hóa và hội nhập Quốc tế*, Tạp chí QLGD, số 22/10, Hà Nội.

4. Trần Túy (2005). *Vai trò của nghệ thuật trong giáo dục thẩm mỹ*, NXB Chính trị Quốc gia